

Vergaderjaar 2010–2011

31 371

Kredietcrisis

Nr. 355

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2010

Uw Kamer is toegezegd elk kwartaal een overzicht te ontvangen van de benutting van de instrumenten gericht op kredietverlening (hierna financieringsinstrumenten) aan het bedrijfsleven. Met deze brief stuur ik u mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de rapportage over het gebruik van de financieringsinstrumenten over het derde kwartaal 2010.

1. Overzicht benutting financieringsinstrumentarium

De belangrijkste financieringsinstrumenten zijn de Borgstellingsregeling MKB (BMKB) voor het MKB en de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) voor grotere bedrijven. Om de negatieve gevolgen van de kredietcrisis voor de kredietverlening aan het bedrijfsleven te bestrijden, zijn sinds het najaar van 2008 deze instrumenten verruimd (de Borgstellingsregeling MKB danwel geïntroduceerd (de Garantie Ondernemingsfinanciering). Deze tijdelijke maatregelen zijn onlangs met een jaar tot eind 2011 verlengd.

De benutting van deze regelingen over de eerste drie kwartalen van 2010 ligt duidelijk hoger dan over dezelfde periode vorig jaar. Per het derde kwartaal van 2010 ligt de benutting van de Borgstellingsregeling MKB 40% hoger dan over dezelfde periode vorig jaar, terwijl de benutting van de Garantie Ondernemingsfinanciering ruim twee maal zo hoog is als het gehele vorige jaar.

Borgstellingsregeling MKB

Benutting BMKB

Cumulatieve bedragen per jaar	2008	2009 t/m 30/6	2009 t/m 30/9	2009 t/m 31/12	2010 t/m 31/3	2010 t/m 30/6	2010 t/m 30/9
Gepubliceerd budget	€ 730 mln.	€ 745 mln.	€ 745 mln.	€ 745 mln.	€ 765 mln.	€ 765 mln.	€ 805 mln.
Benutting (incl. verruiming)	€ 601 mln.	€ 232 mln.	€ 379 mln.	€ 556 mln.	€ 143 mln.	€ 328 mln.	€ 527 mln.
Verruiming	€ 11 mln.	€ 67 mln.	€ 122 mln.	€ 175 mln.	€ 40 mln.	€ 90 mln.	€ 154 mln.
Verruiming (aantal)	39	230	380	534	127	314	493
Aantallen totaal	2 915	1 034	1 612	2 442	704	1 657	2 612

De benutting van de BMKB in het derde kwartaal van 2010 is wederom fors hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Vergeleken met de eerste drie kwartalen van 2009 ligt de benutting in 2010 € 148 miljoen hoger. De verwachting is dat de benutting dit jaar een record bereikt van circa € 735 miljoen. De totale garantieportefeuille komt daarmee op € 2,1 miljard.

De verruiming in de regeling maken in de eerste drie kwartalen van 2010 bijna 30% van de benutting uit. Van de verruiming van het borgstellingspercentage voor bestaande bedrijven naar per saldo 80% voor borgstellingen van maximaal € 200 000, welke in maart 2010 is ingevoerd en loopt tot het eind van dit jaar, is tot en met september voor € 88 miljoen gebruikgemaakt.

Garantie Ondernemingsfinanciering

Benutting GO

Cumulatieve Bedragen per jaar	2009 t/m 30/6	2009 t/m 30/9	2009 t/m 31/12	2010 t/m 31/3	2010 t/m 30/6	2010 t/m 30/9
Totaal budget ²	€ 1,5 mrd.					
Aantal fiatteringen ³	7	28	46	32	59	91
Omvang fiatteringen ⁴	€ 25,9 mln.	€ 96,6 mln.	€ 199,5 mln. ⁵	€ 146,3 mln.	€ 253,4 mln.	€ 413,6 mln.

¹ De overheid staat garant voor 50% dus de bankfaciliteiten zijn het dubbele van genoemde bedragen.

² In eerste instantie is in 2010 een budget van € 0,5 miljard gepubliceerd. Vanwege uitputting is het budget verhoogd tot € 1,5 miljard tot en met 2011.

³ Fiatteringen zijn toezeggingen dat Agentschap NL akkoord gaat met het aangeboden voorstel.

⁴ Cijfers bevatten dubbeltellingen (enkele miljoenen) van fiatteringen aan banken die concurrerende offertes hebben uitgebracht.

⁵ De vorige kwartaalrapportage vermeldde nog een bedrag van € 242 miljoen aan fiatteringen per 31-12-2009. Enkele aanvragen die in 2009 zijn gefiatteerd, zijn echter door de kapitaalverschaffer alsnog in 2010 geannuleerd.

Ook in het derde kwartaal van 2010 zet de groei in het gebruik van de Garantie Ondernemingsfinanciering door. Van de openstelling voor bankgaranties en niet-speculatieve projectontwikkeling, die in maart 2010 in werking is getreden, is tot en met september voor een bedrag van € 46,3 miljoen aan garanties goedgekeurd.

Voor de Garantie Ondernemingsfinanciering Cure ten behoeve van bouwfinanciering voor de curatieve sector is een bedrag van € 33,9 miljoen aan garanties verleend. Deze regeling heeft een budget van € 250 miljoen aan totaal beschikbare garanties en loopt tot eind 2011.

Overige instrumenten

In bijlage 1 treft u een overzicht aan van de aan bedrijfsfinanciering verwante instrumenten (Exportkredietverzekering en de Innovatiekredieten) en de kleinere bedrijfsfinancieringsinstrumenten: Groeifaciliteit, Seed Faciliteit, Faciliteit Opkomende Markten (FOM) en Microkredieten. Daarnaast bevat de bijlage voor de eerste maal de benutting van de

¹ De overheid staat garant voor 50% dus de bankfaciliteiten zijn het dubbele van genoemde bedragen.

Garantstelling Landbouw, de Garantstelling Landbouw Plus, en de Garantstelling Werkkapitaal.

Bij de Groeifaciliteit is sinds maart 2010 het aantal financieringsaanvragen gestaag gestegen. Deze trend heeft zich ook tijdens het zomerreces verder voortgezet. Doortrekken van deze lijn betekent een verdere toename van het aantal financieringsaanvragen en verstrekkingen voor de tweede helft van 2010.

In 2010 zijn er tot en met 30 september elf participatiemaatschappijen toegetreden tot de Groeifaciliteit. Daarnaast zijn er per het derde kwartaal van 2010 nog zeven participatiemaatschappijen waarvan een aanvraag tot toetreding moet worden afgehandeld. Dit aantal is zeer fors te noemen vergeleken met de 27 in het totaal toegetreden partijen van de start in 2006 tot en met het eind van 2009. De hoeveelheid flatteringen blijft hier nog bij achter.

Bij het Innovatiekrediet zijn juist in oktober veel toezeggingen gedaan waardoor de benutting in het derde kwartaal relatief laag is geweest. De stand in oktober is € 30,4 miljoen. Voor geheel 2010 wordt een totale uitputting verwacht van het reguliere budget van € 48 miljoen. Er ontstaat zelfs een tekort. Uitputting van het budget voor duurzame projecten ad. € 24 miljoen is mogelijk indien het wordt opengesteld voor reguliere projecten waar een tekort ontstaat.

Het beroep op de Garantstelling Landbouw is in 2010 ruim twee maal hoger dan in dezelfde periode in 2009. De verwachting is dat dit in het laatste kwartaal van 2010 nog verder zal toenemen.

De benutting van de Garantstelling Landbouw Plus is in 2010 ongeveer gelijk aan de benutting van de Garantstelling Landbouw Plus in dezelfde periode in 2009. Een oorzaak voor het feit dat de benutting nu niet hoger ligt, kan gelegen zijn in het feit dat de eisen voor de Groen Labelkassen, waar investeringen in de glastuinbouw aan moeten voldoen, zijn aangescherpt. Deelname vanuit de veehouderij aan de garantstelling Landbouw Plus is momenteel hoger dan deelname van de glastuinbouw.

De Garantstelling Werkkapitaal loopt tot 31 december 2010. De regeling is minder benut dan vooraf voorspeld. De situatie in de land- en tuinbouw als gevolg van de economische crisis is minder slecht gebleken dan bij aanvang van de regeling was voorzien.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen

BIJLAGE 1

Benutting overige instrumenten, bedragen in miljoenen euro, cumulatief

2009	Groeifaciliteit Garanties	Microkredieten Leningen plus garanties	EKV ¹	EKV Kortlopende 1-transactie polissen	FOM ²	Innovatie Kredieten	Seed faciliteit, verleende financiering
2 ^e kwartaal	6,5	6	7 500	18	75	8,4	3,3
3 ^e kwartaal	8,2	9	7 400	40	75	21,5	4,5
4 ^e kwartaal	10	11,8	8 500	17,6	75	38	9,5
2010							
1 ^e kwartaal	5	2,8	7 800	15,2	75	0,2	1,9
2 ^e kwartaal	7,7	6,1	8 300	12,5	69	15,5	3,3
3 ^e kwartaal	11,1	9	8 600	7,1	70	18,7	6,2

¹ EKV en kortlopende 1 transactiepolissen betreffen uitstaand obligo: de waarde van de EKV-portefeuille kan per maand grote verschillen vertonen.

² FOM is een revolverend fonds: er komen nieuwe financieringen bij en door aflossing/afwikkelingen gaan er weer (deel)financieringen af. Evenals bij EKV betreft het de standen van het uitstaand obligo.

Benutting Garantstelling Landbouw, Garantstelling Landbouw Plus en Garantstelling Werkkapitaal, bedragen in miljoenen euro

	Garantstelling Landbouw ¹		Garantstelling Landbouw Plus ²		Garantstelling Werkkapitaal	
	2009 t/m 30/9	2010 t/m 30/9	2009 t/m 30/9	2010 t/m 30/9	2009 t/m 30/9	2010 t/m 30/9
Jaarlijks beschikbaar garantie budget	50	50	60	80	–	100
In behandeling	5,2	5,3	0,8	5	–	–
Toegekend	8,9	25	8,7	7,4	–	18,3
Resterend garantiebudget	35,9	19,7	50,5	67,6	–	81,7

¹ De cijfers voor de Garantstelling Landbouw 2009 bestaan uit de cijfers voor de Stichting Borgstellingsfonds voor de Landbouw gecombineerd met de cijfers voor de Garantstelling Landbouw. De Garantstelling Landbouw heeft halverwege 2009 de taken van het Borgstellingsfonds overgenomen.

² De cijfers voor de Garantstelling Landbouw Plus 2009 bestaan uit de cijfers voor de Stichting Borgstellingsfonds voor de Landbouw Plus gecombineerd met de cijfers voor de Garantstelling Landbouw Plus. De Garantstelling Landbouw plus heeft halverwege 2009 de taken van het Borgstellingsfonds Plus overgenomen.